

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/53/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6819202335
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6819202335.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v spore žalobcu V. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom trvale v Z. XXX, zast. JUDr. Ladislavom Csákóm, advokátom so sídlom v Rožňave, Hviezdoslavova 4 proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13 o zaplatenie 11 000,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/6/2020-279 zo dňa 23. marca 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy vo výške 20 000,- Eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 11.11.2019 do zaplatenia, titulom nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania. Z celkovej sumy 20 000,- Eur, sumy 10 000,- Eur sa domáhal titulom nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup v zmysle § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., a to za nerozhodnutie v žiadostiach, resp. sťažnostiach, konkrétne o poradí výsluchu svedkov, návrhu na vykonanie dokazovania, o výhradách proti pribratiu znalca, neumožnenie nahliadnutia do spisu a neumožnenie telefonického kontaktu s obhajcom, a ďalších 10 000,- Eur z dôvodu prietahov v konaní vedenom na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 1T/73/2017.

2. Okresný súd Rimavská Sobota, ako súd prvej inštancie, svojim skorším rozhodnutím, rozsudkom sp. zn. 12C/6/2020-160 zo dňa 16. júna 2021 rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému tiež uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania z prisúdenej sumy 1 000,- Eur. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 15Co/64/2021-209 zo dňa 13. októbra 2021 rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 1 000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku; vo výroku, ktorým žaloba žalobcu v prevyšujúcej časti o zaplatenie 10 000,- Eur ako nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom nesprávneho úradného postupu, pre neumožnenie telefonického kontaktu žalobcu s obhajcom počas výkonu väzby bola zamietnutá a v závislom výroku o trovách konania zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok okresného súdu bol teda zrušený vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť žalobcovi zaplatiť 1 000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (za prietahy v konaní ako nesprávny úradný postup) a v rozsahu, ktorým v prevyšujúcej časti bola žaloba žalobcu zamietnutá ohľadne uplatnenia nemajetkovej ujmy 10 000,- Eur vo vzťahu k nesprávneho úradného postupu z dôvodu neumožnenia žalobcovi telefonicky komunikovať so svojim obhajcom v priebehu výkonu väzby. Vo zvyšnej časti, v ktorej v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá (9 000,- Eur ako nemajetková

ujma za prieťahy v konaní, ako aj uplatnené úroky z omeškania z nemajetkovej ujmy), nakoľko rozsudok okresného súdu nebol ani jednou zo strán v tejto časti odvolaním napadnutý, rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť.

3. Okresný súd svojim v poradí druhým rozhodnutím, a to rozsudkom sp. zn. 12C/6/2020-279 zo dňa 23. marca 2022 žalobu žalobcu zamietol a uložil žalobcovi zaplatiť žalovanému náhradu trov konania. Žalobu o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej výške 11 000,- Eur zamietol ako nedôvodnú, keďže dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by konštatovanie porušenia práva (list podpredsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 20.08.2018 o prieťahoch v konaní a konštatovanie verejnej ochrankyne práv zo dňa 07.05.2018 o porušení práva žalobcu na telefonický kontakt s obhajcom) nebolo dostatočným zadosťučinením v zmysle ust. § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. Vzhľadom na úspech žalovaného v konaní, priznal mu náhradu trov konania ako úspešnej strane v zmysle § 255 ods. 1 CSP (zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok).

4. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca. Poukázal na to, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život obžalovaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy zvlášť v prípade, ak sa preukáže, že v priebehu trestného konania došlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany orgánov verejnej moci. Poukázal na uznesenie NS ČR sp. zn. 30,Cdo/3007/2010 z 31.08.2011, v ktorom najvyšší súd dospel okrem iného k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej bol poškodený v dôsledku neprimerane dlho vedeného konania uvrhnutý, a v ktorej bol udržiavaný. Ide teda o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročne preukázateľné, aj preto by bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (R 58/2011) alebo psychologickými alebo psychiatrickými posudkami. Zároveň poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.02.2022 prípad Salmanova proti Slovenskej republike, ktorý v trestnej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde bol právoplatne odsúdený, avšak napriek právoplatnému odsúdeniu príslušným súdom, Európsky súd pre ľudské práva priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8 000,- Eur a náhradu nákladov a výdavkov súvisiacich s konaním vo výške 2 000,- Eur z dôvodu porušenia práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Európsky súd pre ľudské práva dospel k záveru, že vybavenie sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby Najvyšším súdom SR bolo poznačené účelovým zdržaním, ktoré malo za následok, že okolnosti pre rozhodnutie o väzbe sa medzičasom zmenili. Najvyššie súdne authority teda jednoznačne dospeli k záveru, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Mal za to, že rozhodnutie okresného súdu je nepreskúmateľné, pretože pre jeho nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov v jeho odôvodnení nie je možné zistiť, ako súd dospel k záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Vykonané dôkazy okresný súd nevyhodnotil správne a z vykonaných dôkazov nevyvodil správne skutkové ani právne závery. Súd iba odkázal na obsah upovedomenia o výsledku vybavenia verejnej ochrankyne práv zo dňa 07.05.2018, vychádzajúc z ktorého iba vyššie uviedol žiadosti žalobcu o umožnenie telefonického kontaktu, avšak nebral do úvahy jeho výpoveď, ktorou sa vyjadril k tomu, ako ťažko znášal ničím neodôvodnené odňatie jeho práva telefonovať s obhajcom. Súd dospel k nesprávnym záverom aj pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000,- Eur. K tejto nemajetkovej ujme aj negatívnym následkom sa vyjadril v priebehu konania nielen žalobca, ale aj jeho matka, U. B., avšak vykonané svedecké výpovede súd nevyhodnotil správne a v medziach zákona. Závery súdu považuje za subjektívne a svojvoľné, keďže súd objektívne nezistil konkrétny okamih vykonaní návštevy matky žalobcu, ako ani konkrétnu dĺžku časového intervalu medzi prvou návštevou a zamietnutím žiadosti žalobcu o telefonický kontakt. Nesúhlasil s tvrdením súdu, že žalobcom navrhnuté dokazovanie vyžiadaním odoslaných žiadostí o umožnení telefonického kontaktu od ÚVV a ÚVT OS Banská Bystrica za obdobie od 11.01.2017 do 07.07.2017 bolo bez priamej súvislosti s predmetom konania. Žalobca zastáva názor, že súd mal vyhovieť žalobe aspoň v jej zostávajúcej časti, teda v rozsahu 11 000,- Eur s tým, že mu mal priznať aj právo na náhradu trov konania, a to aj v prípade za použitia ust. § 257 CSP. Navrhol preto rozsudok okresného súdu zmeniť, žalobe o zaplatenie 11 000,- Eur vyhovieť a priznať nárok na náhradu trov konania, alternatívne rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaná vo vyjadrení sa k odvolaniu žalobcu má za to, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku jasne a zrozumiteľne uviedol akými úvahami sa riadil pri hodnotení vykonaného dokazovania, ako aj uviedol komplexné právne posúdenie vo vzťahu k predpokladom vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu v intenciách zák. č. 514/2003 Z.z. Argumentácia žalobcu obsiahnutá v odvolaní je založená výlučne na domnienkach a ničím nepodložených tvrdeniach, považuje ich za

všeobecné, založené na vágných východiskách. Poukázala na to, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Za porušenie práva na spravodlivý proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na uznesenie NS ČR zo dňa 31.08.2011 sp. zn. 30Cdo/3007/2010, toto nie je možné aplikovať na prejednanú vec, nakoľko sa týka úplne odlišných skutkových okolností, konkrétne konania o poskytnutí primeraného zadosťučinenia za nesprávny úradný postup v správnom konaní o odstránení nepovolennej stavby terénnych úprav, ktoré nebolo ani po viac ako 20 rokoch právoplatne skončené. Žalovaná má tiež za to, že na prípad žalobcu nemožno aplikovať ani rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Salmanov proti Slovenskej republike*, zo dňa 20.01.2022, keďže EŠLP konštatoval porušenie práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z dôvodu, že väzba sťažovateľa na základe rozhodnutie NS SR zo dňa 10.12.2014 bola v rozpore s požiadavkami čl. 5 ods. 1 Dohovoru. Žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k požadovanej náhrade za tvrdenú nemajetkovú ujmu v relutárnej podobe. Žalobca sa svojimi všeobecnými a zavádzajúcimi tvrdeniami v odvolaní snaží preklenúť tú skutočnosť, že v priebehu konania na súde prvej inštancie neunesol dôkazné bremeno v otázke preukázania vzniku nemajetkovej ujmy, ktoré by bolo potrebné saturovať v peňažnej forme. Žalobca okrem svojho výsluchu a svedeckej výpovede svojej matky U. B., neprodukoval a ani nenavrhol dôkazy, ktoré by boli aspoň v teoretickej rovine spôsobilé preukázať vznik nemajetkovej ujmy takom rozsahu, ktorý by odôvodňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Okresný súd výstižne konštatoval s poukazom na prepúšťací personálny rozkaz, že je pravdou, že si svoju prácu ako policajt žalobca riadne vykonával, ale na druhej strane v súkromnom živote konal protiprávne, keď bol uznaný zo zločinu, dokonca spáchaného závažnejším spôsobom konania - so zbraňou. Ak aj vznikli žalobcovi nejaké následky v súkromnom živote, toto je len dôsledok jeho konania, kedy zločin (bol uznaný vinným) spáchal na svojej družke. Následky v spoločenskom uplatnení (prepustenie zo štátnozamestnaneckého pomeru) sú tiež len dôsledkom jeho protiprávneho konania. Žalovaná sa nestotožnila ani s odôvodnením žalobcu v odvolaní, ohľadne možnosti použitia ust. § 257 CSP o nepriznaní náhrady trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Na základe uvedených skutočností navrhla rozsudok okresného súdu poprieť ako vecne správny.

6. Žalobca vo svojom stanovisku k vyjadreniu žalovanej sa nestotožnil s jej tvrdeniami a odvolanie naďalej považuje za dôvodné. Poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/120/2019 zo dňa 27.08.2019 ohľadne práva účastníka na kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Za nedostatočne presvedčivé považuje odôvodnenie okresného súdu ohľadne nároku vo výške 10 000,- Eur za neumožnenie telefonického kontaktu. Z rozhodnutia súdu nie je zrejmé, prečo považoval ním uvádzané skutkové tvrdenia za bezvýznamné a právne irelevantné. Nestotožnil sa s úvahami žalovanej, podľa ktorých neumožnenie telefonického kontaktu s obhajcom a zbytočné priesťahy v trestnom konaní neprestavovali pre žalobcu primárnu príčinu vzniku nemajetkovej ujmy v rozsahu odôvodňujúcom priznanie peňažnej satisfakcie. Opätovne poukázal na nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, ktorý mu spôsobil vznik značnej nemajetkovej ujmy s negatívnym následkom najmä v jeho osobnom, súkromnom a pracovnom živote. Ako vzorný policajt, ktorý viac ako 20 rokov dohliadal na zákonnosť a poriadok, poznal svoje základné práva, vedel, že má právo na telefonický kontakt aj v kolúznej väzbe, no i napriek tomu mu toto základné právo bolo bezdôvodne a nezákonne odňaté. Tento nesprávny úradný postup mal značne negatívny vplyv na jeho pracovný život, ako bližšie poukázal v priebehu konania. Čo sa týka náhrady trov konania, mal za to, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré spočívajú najmä v okolnostiach prejednaného sporu, a preto navrhol použiť ust. § 257 CSP. Zotrvával na podanom odvolaní a navrhol rozhodnúť v zmysle jeho petitu.

7. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1, 2 CSP), prejednal odvolanie žalobu bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP).

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa ods. 2, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd preskúmal odvolacie námietky žalobcu spolu s napadnutým rozsudkom okresného súdu, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku a v celom rozsahu na ne poukazuje. Rozhodnutie okresného súdu zodpovedá náležite zistenému skutkovému stavu, vychádza z podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, pričom súd starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas

konania najavo. Rozhodnutie okresného súdu preto odvolací súd považuje za vecne správne. Odvolacie námietky žalobcu uvedené v odvolaní nepovažuje za dôvodné.

11. Žalobca si v konaní uplatnil dva nároky na nemajetkovú ujmu, ktoré mu mali vzniknúť nesprávnymi úradnými postupmi, a to v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

12. Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

13. Zák. č. 514/2003 Z.z. v ust. § 17 ods. 2 priznáva poškodeným, ktorým vznikla škoda nesprávnym úradným postupom právo na náhradu nemajetkovej ujmy, a to za súčasného splnenia dvoch podmienok a) že samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu; b) že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku znením jeho odôvodnenia, konštatovaním porušenia práva príslušným orgánom a pod.

14. Ustanovenie § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. je právnou úpravou, zmyslom ktorej je odstránenie následkov zásahu do práv poškodeného nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a nie „finančné odškodnenie“. Finančná satisfakcia v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, prichádza do úvahy iba vtedy, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. V súvislosti s poskytnutím primeraného zadosťučinenia v nadväznosti na poskytnutie nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné zdôrazniť, že priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch vyžaduje, aby v konaní boli preukázané konkrétne negatívne následky daného zásahu, nestačí iba možnosť takýchto následkov.

15. Ustanovenie § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. určuje, ktoré skutočnosti je treba pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch zohľadniť. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

16. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch, teda náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, predpokladá naplnenie radu zákonných podmienok, ktoré musia byť súdu skutočne známe a pre daný prípad individualizované. Nakoľko náhrady nemajetkovej ujmy sa žalobca môže domáhať len v sporovom konaní, aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy musia byť splnené predpoklady na ktorých je Civilný sporový poriadok založený, a to najmä s prihliadnutím na zásadu kontradiktórnosti konania (čl. 9 CSP) a zásadu povinnosti tvrdenia a podoprenia tvrdení dôkazmi (čl. 8 CSP). Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. je dôvodný len v prípade, ak porušenie práva nie je dostatočným zadosťučinením, pričom pri určovaní jej výšky je potrebné prihliadnuť na konkrétne podmienky stanovené v § 17 ods. 3 citovaného zákona.

17. Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Dôkazné bremeno sa preto chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou strany konania za to, že ak v konaní neboli preukázané jej tvrdenia, prejaví sa to aj v procesnom výsledku a v takom prípade neúspechu strany konania. Označenie rozhodujúcich skutočností znamená prezentovanie okolností, od ktorých žalobca v súdnom spore odvodzuje opodstatnenosť svojho návrhu, pričom ich označenie má aj procesnoprávne dôsledky. Pokiaľ žalobca nepreukáže, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a nepreukáže s poukazom na ust. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. konkrétne skutkové okolnosti odôvodňujúce požadovanú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch, takýto žalobca nemôže byť úspešný. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy totiž musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä za účelom zisťovania konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, pričom dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného - žalobcu. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno vyvodiť len zo samotnej existencie nesprávneho úradného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby.

18. Vo vzťahu k nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu nesprávneho úradného postupu pri neumožnení telefonického kontaktu žalobcu s obhajcom v priebehu výkonu jeho väzby, bolo potrebné a dôležité zo strany žalobcu preukázať, aké boli následky dopadu vzniknutej ujmy

na jednotlivé stránky jeho života, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, či v spoločenskom uplatnení a tiež bolo jeho povinnosťou preukázať, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie, či zmiernenie vzniknutej ujmy.

19. Okresný súd, pokiaľ ide o neumožnenie telefonického kontaktu žalobcu s advokátom, dospel k správne záveru, že konštatovanie verejnej ochrankyne práv zo dňa 07.05.2018 o porušení práva žalobcu na telefonický kontakt s obhajcom je dostatočné zadosťučinenie v zmysle § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. a takéto porušenie práva mu nespôsobilo takú ujmu, pri ktorej by samotné konštatovanie práva nebolo dostatočným zadosťučinením a bolo by potrebné priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca v priebehu konania totiž poukazoval len všeobecne na skutočnosti, že mu bola spôsobená nemajetková ujma, pretože mu bolo zabránené telefonovať, že ako policajt vedel aké má práva, a že telefonický kontakt s obhajcom mu nebol umožnený v čase, keď bol v kolúznej väzbe a komunikácia prichádzala jedine s ním a nevedel tak prostredníctvom advokáta doplniť návrhy pri dokazovaní pred procesnými úkonmi a poskytnúť mu ďalšie potrebné informácie a skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutie príslušného súdu v jeho trestnej veci. V tejto súvislosti žalobca ani v odvolaní neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktorými by bol preukázal, v čom spočíva závažnosť vzniknutej ujmy a aké závažné následky mu vznikli, či už v súkromnom živote alebo spoločenskom uplatnení porušením tohto jeho práva. Z odvolania žalobcu (ktorým je odvolací súd viazaný) nevyplývajú žiadne konkrétne argumenty, ktorými by bol podoprel svoje všeobecné tvrdenia, s ktorými podstatnými okolnosťami sa okresný súd nevysporiadal, ktoré konkrétne dôkazy nevykonal, resp. nevyhodnotil správne, ktoré okolnosti súd nezohľadnil. Žalobca v odvolaní len teoreticky rozpisuje, že má právo na riadne odôvodnenie, že z rozhodnutia nevyplýva ako sa súd vysporiadal s podstatnými okolnosťami, ktoré mali vplyv na rozhodnutie, že z rozhodnutia nie je zrejmé z akých dôkazov okresný súd vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Ďalej uvádza všeobecne, že rozsudok je nepreskúmateľný, nezrozumiteľný, a pre nedostatok dôvodov nie je možné zistiť, ako súd dospel k záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie, pričom len teoreticky poukazuje na závery Ústavného súdu SR ohľadne práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V tejto súvislosti však žalobca nič konkrétne neuviedol, čím by sa odvolací súd mohol aj reálne zaoberať. Pokiaľ žalobca namietal tú skutočnosť, že súd síce konkretizoval jeho žiadosti o umožnenie telefonického kontaktu, pri ktorých sa ale nezaoberal s tým, že o podaných žiadostiach sa nerozhodovalo doslova desiatky dní, táto okolnosť (nepriemeraná dĺžka rozhodovania o žiadosti o umožnenie telefonického kontaktu) nebola predmetom konania. Odvolací súd nespochybňuje tú skutočnosť, že u žalobcu došlo k porušeniu práva na telefonický kontakt s obhajcom počas výkonu väzby, čo konštatovala aj verejná ochrankyňa práva v upovedomení zo dňa 07.05.2018 č. 3273/2017/VOP, avšak žalobca neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by viedli k závažnosti následkov, ktoré mu vznikli v súkromnom živote alebo v spoločenskom uplatnení porušením tohto práva. Len poukaz na to, že zamietnutie jeho žiadosti o telefonický kontakt na neho psychicky doľahlo, nie je odôvodnením nároku na nemajetkovú ujmu. A to ani s prihliadnutím na výpoveď matky žalobcu U. B., ktorý okresný súd riadne vyhodnotil. Správne okresný súd vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že nemal za preukázané, že by nepovolenie telefonátov a nie samotná väzba (a následné odsúdenie) mali za následok závažné následky v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení ako to žalobca uvádzal v žalobe. Nie sú tak relevantné ani námietky žalobcu ohľadne namietanej skutočnosti, že „súd svojim procesným postupom a aplikáciou tzv. sudcovskej koncentrácie konania uprednostnil prílišný formalizmus, ktorý povýšil nad zmysel súdnej ochrany“. Civilné sporové konanie je založené na zásadách uvedených v Civilnom sporovom poriadku, ktorými sú práve koncentrácia konania a dôkazná povinnosť, tak ako to odvolací súd už uviedol vyššie poukazom na čl. 8 a 9 Civilného sporového poriadku. Za relevantné odvolací súd nepovažuje ani poukazy žalobcu na uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 31.08.2011 sp. zn. 30Cdo/3007/2010, ktoré nie je možné aplikovať na prejednávajúcu vec, nakoľko sa týka úplne odlišných skutkových okolností, ako aj nie je možné aplikovať na prejednávajúcu vec rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Salmanov proti Slovenskej republike zo dňa 20.01.2022, v ktorom bolo konštatované porušenie práva na osobnú slobodu u sťažovateľa z dôvodu, že väzba sťažovateľa bola v rozpore s požiadavkami čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

20. Odvolací súd v súvislosti s odvolaním žalobcu poukazuje aj na to, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, pričom za porušenie práva na spravodlivý proces nie je možné považovať, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Okresný súd jasne a zrozumiteľne odôvodnil rozhodnutie, vysporiadal sa so všetkými podstatnými tvrdeniami strán konania, vykonal vo veci náležité dokazovanie, pričom dôkazy vyhodnotil nielen jednotlivo, ale aj vo vzájomnej súvislosti a

odôvodnil aj nevykonanie navrhovaných dôkazov. Pokiaľ teda zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 10 000,- Eur titulom uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch, na základe nesprávneho úradného postupu, ktorým malo byť neumožnenie telefonickkej komunikácie žalobcovi s obhajcom počas kolúznei väzby, správne okresný súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal atribúty potrebné pre priznanie nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.

21. Žalobca podal odvolanie voči zamietavému rozsudku okresného súdu aj v rozsahu, ktorým bola žaloba žalobcu zamietnutá o zaplatenie 1 000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za prieťahy v konaní vedenom na Okresnom súde Revúca sp. zn. 1T/173/2017, ktoré boli konštatované podpredsedom Krajského súdu v Banskej Bystrici v odpovedi na sťažnosť žalobcu pod 1SprS/31/2018 zo dňa 30.07.2018. V tejto súvislosti žalobca neuviedol žiadne konkrétne okolnosti okrem tých, na ktoré poukazoval v rámci svojho nároku o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom nedovoleného telefonického kontaktu s obhajcom počas kolúznei väzby. Odvolanie žalobcu aj v tejto súvislosti vyznieva všeobecne a teoreticky, bez preukázania konkrétnych skutočností, ktoré by odôvodňovali jeho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca neuviedol žiadne konkrétne odvolacie námietky vo vzťahu k tomuto nároku, ktorými by sa odvolací súd mohol zaoberať, a ktoré by konkretizovali a individualizovali tento jeho nárok od nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch za neumožnenie telefonického kontaktu. Nakoľko odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania, a keďže nemal akými konkrétnymi dôvodmi sa zaoberať vo vzťahu k zamietnutiu žaloby o zaplatenie 1 000,- Eur titulom nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch za ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, a to prieťahmi v súdnom konaní, a keďže odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia okresného súdu nezistil vady konania, ktoré by spôsobovali jeho nepreskúmateľnosť, odvolaciemu súdu nezostala iná možnosť, než rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí žaloby o zaplatenie spolu 11 000,- Eur potvrdiť ako vecne správne, a to aj v závislom výroku o trovách konania vzhľadom na úspech žalovanej strany.

22. Pokiaľ žalobca v odvolaní mal za to, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa súd prvej inštancie mal riadiť ustanovením § 257 CSP, odvolací súd sa s týmto názorom odvolateľa nestotožňuje.

23. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

24. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie. Súd len výnimočne môže nepriznať náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. V civilnom sporovom konaní sa pri nároku na náhradu trov konania v prvom rade uplatňuje zásada úspechu v spore, ktorá je premietnutá v ust. § 255 CSP. Zásada úspechu v spore (za výsledok sporu) je charakteristická pre sporové konanie a uplatní sa tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahraďiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Len výnimočne, pri existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, súd môže úspešnej strane nepriznať náhradu trov konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Konanie o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako nároku v zmysle § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. je bežným sporovým konaním, preto nie je dôvod na použitie § 257 CSP vo vzťahu k tomuto druhu konania. V konaní sa neprejavila ani osobitná procesná situácia, ktorá by umožňovala použitie tohto ustanovenia pre nepriznanie náhrad trov konania úspešnej strane. Pre použitie tohto ustanovenia neprichádzajú do úvahy ani okolnosti, na ktoré poukazoval žalobca v odvolaní, ako je neprimeraná tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povaha a okolnosti sporu, zložitnosť doposiaľ neriešenej problematiky, osobitné pomery strany sporu, či nízky príjem. Len to (na čo poukazoval žalobca v odvolaní), že v trestnom konaní došlo viackrát k nesprávnemu úradnému postupu orgánov verejnej moci, porušujúc tak jeho základné práva a slobody, čo nepochybne konštatovali kompetentné orgány verejnej moci, nepreukazuje osobitosť tohto prípadu, pretože tak ako už bolo vyššie uvedené, ide o klasické spory, ktoré nie sú ničím výnimočné a nie sú ani zriedkavé. Odvolací súd preto nevidel dôvody pre použitie tohto ustanovenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) tak, že priznal žalovanej strane, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal v plnom rozsahu, za nevzhliadnutia dôvodov hodných osobitného zreteľa.

26. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.